

23-03-2022



Република Србија  
ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ  
15 ПЗ број 520/19  
01.12.2021. године  
Савска број 17а  
Београд

### У ИМЕ НАРОДА

**ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ**, судија Биљана Цветковић, судија појединац, у парници тужиље Данице Поповић из Београда, ул. Вишеградска 12а, ЈМБГ 1505957715247, чији је пуномоћник Слободан Кремењак, адвокат из Београда, ул. Македонска бр. 30, против тужених "Adria Media Group" д.о.о. Београд, са седиштем у Београду, ул.Влајковићева 8, МБ: 17572423, ПИБ: 103548123 и Рајка Недића, ЈМБГ 1803972710023, одговорног уредника штампаног издања дневних новина „Курир“ и електронског издања медија „Курир“, чији је заједнички пуномоћник Александар Петровић, адвокат из Београда, Трг Николе Пашића бр. 12, ради накнаде нематеријалне штете, вредност предмета спора 450.000,00 динара, након одржане усмене и јавне главне расправе закључене дана 01.12.2021. године, донео је

### ПРЕСУДУ

**I ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА** тужбени захтев тужиље Данице Поповић из Београда, па се **ОБАВЕЗУЈУ** првотужени "Adria Media Group" д.о.о. Београд, издавач медија „Курир“ и друготужени Рајко Недић из Београда, одговорни уредник штампаног издања дневних новина „Курир“ и електронског издања медија „kurir.rs“ да тужиљи на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа, исплате износ од 150.000,00 динара, са затезном каматом почев од 01.12.2021. године као дана пресуђења, па до исплате, све у року од 8 дана од дана достављања преписа пресуде, под претњом принудног извршења.

**II ОДБИЈА СЕ** тужбени захтев у делу у ком је тужиља тражила да јој тужени, поред износа досуђеног ставом првим изреке, солидарно исплате износ од још 300.000,00 динара,

са затезном каматом почев од 01.12.2021. године као дана пресуђења, па до исплате, **КАО НЕОСНОВАН.**

**III ОБАВЕЗУЈЕ СЕ** друготужени Рајко Недић да као одговорни уредник штампаног издања дневних новина „Курир“, објави увод и изреку ове пресуде, без било каквог коментара и одлагања, о свом трошку, најкасније у другом наредном броју дневних новина „Курир“ од дана правноснажности, под претњом новчаног кажњавања.

**IV ОБАВЕЗУЈЕ СЕ** друготужени Рајко Недић да као одговорни уредник електронског издања „kurir.rs“, објави увод и изреку ове пресуде, без било каквог коментара и одлагања, о свом трошку, првог дана након дана правноснажности, под претњом новчаног кажњавања.

**V ОДБИЈА СЕ** тужбени захтев у делу у ком је тужила тражила да се обавезе друготужени да објави пресуду у целини, поред увода и изреке пресуде из ставова трећег и четвртог изреке, **КАО НЕОСНОВАН.**

**VI ОБАВЕЗУЈУ СЕ** тужени да тужили солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 90.100,00 динара, са затезном каматом почев од дана извршности, па до исплате, све у року од 8 дана од дана пријема писаног отправка пресуде, под претњом принудног извршења.

### **Образложење**

Тужила је у тужби и током поступка навела да је редовна професорка на Економском факултету Универзитета у Београду и чланица Центра за либерално-демократске студије. На Факултету предаје Међународну економију, Макроекономске моделе и Мокроекономију отворене привреде. Пре него што је почела да ради на Економском факултету, бавила се истраживачким радом на Институту за економику индустрије (1980-1989). Током своје професионалне каријере више пута је боравила на стручном усавршавању на London School of Economics (Лондонска школа економије). Ауторка је бројних стручних чланака и публикација, као и чланака у медијима. Тренутно уређује часопис "Рапоеconomicus" а у периоду од 2006. године до 2014. године уређивала је часопис "Economic Annals". Дан 15. октобра 2019. године у штампаном издању дневних новина Курир (медија чији је издавач првотужени, а друготужени одговорни уредник) на насловној страни уз тужиљину фотографију великог формата (која је објављена без њеног пристанка), објављен је текст наслова „ПЛАГИЈАТОРКА! ПРОФЕСОРКА ДАНИЦА ПОПОВИЋ ПОКРАЛА МРТВОГ КОЛЕГУ: Велика афера тресе Економски факултет“ у ком је о тужили изнето низ неистинитих информација, а истог дана идентичан текст објављен је и на интернет порталу kurir.rs. Како до дана подношење тужбе није правноснажно окончан поступак против тужиле пред Економским факултетом



Универзитета у Београду, тужени су морали да поштују презумцију невиности тужиље у складу са чл. 73. Закона о јавном информисању и медијима. Дана 16.07.2020. године, као најавна, на насловној страни уз тужиљину фотографију, објављен је наслов „ПЛАГИЈАТОРКА: Даница Поповић украде превод мртвог колеге, Курир то прво открио“, док је у оквиру рубрике Политика, на страни 5 у медију Курир објављен текст под насловом „Плагијаторка: комисија доказала да је Даница Поповић покрала рад мртвог колеге“. Затим, дана 20.07.2020. године на интернет порталу [kurir.rs](http://kurir.rs) објављен је садржински идентичан текст под насловом „ПЛАГИЈАТОРКА: Комисија доказала да је Даница Поповић покрала рад мртвог колеге“. Дана 23.07.2020. године у медију Курир објављен је текст под насловом „ПРЉАВО“ са поднасловом и уз фотографију тужиље „Тражи извињење уместо да се извини због крађе“, и идентичан текст је истог дана објављен на интернет порталу [kurir.rs](http://kurir.rs) и то под насловом „СПОРНО! УМЕСТО АНАЛИЗЕ ПРОИЗВОЉНЕ ОЦЕНЕ: Гујаничић критикује Телеком без основа, професорка Поповић тражи извињење“. Дана 10.09.2020. године, на насловној страни, као и у оквиру рубрике Друштво у штампаном издању медиј Курир објављен је текст под насловом „Покрала покојника: Стручна комисија други пут потврдила ДАНИЦА ПОПОВИЋ ПЛАГИЈАТОРКА“, док је истог дана на интернет порталу [kurir.rs](http://kurir.rs) објављен идентичан текст под насловом „ПОКРАЛА ПОКОЈНИКА! КОМИСИЈА ЕКОНОМСКОГ ФАКУЛТЕТА ПОТВРДИЛА: Професорка Даница Поповић је плагијала рад“. Дана 05.10.2020. године, на интернет порталу [kurir.rs](http://kurir.rs) објављен је текст под насловом „ДОКАЗАНО! Етичка комисија дефинитивно потврдила: Даница Поповић покрала мртвог колегу“, док је у штампаном издању тог медија објављен је текст идентичне садржине. Дана 06.10.2020. године, у штампаном издању медија Курир, као и на интернет порталу [kurir.rs](http://kurir.rs) објављен је текст под насловом „ЕПИЛОГ ПЛАГИРАЊА НА ЕКОНОМСКОМ ФАКУЛТЕТУ: Даница Поповић уплаћује пола милиона породици покојног колеге ког је покрала?“. Објављеним неистинитим информацијама тужиљи је нанета нематеријална штета у виду душевних болова због повреде части и угледа. Предложила је да суд усвоји тужбени захтев. Трошкове поступка је тражила и определила.

Тужени су у одговору на тужбу и током поступка оспорили тужбу и тужбени захтев у целости. Навели су да су објављене информације од јавног интереса, те да јавност има право да о истима буде обавештена. Новинар и одговорни уредник поступали су у свему у складу са стандардом дужне новинарске пажње, а све објављене информације прикупљене су од поузданих извора. Нагласили су да су супротно наводима тужбе, све објављене информације истините. Предложили су да суд одбије тужбени захтев. Трошкове поступка су тражили и определили.

Одлучујући о тужбеном захтеву, суд је извео доказе саслушањем тужиље и друготуженог, као и читањем приложених доказа у списима предмета и то: приложених извода из АПР од дана 06. децембра 2019. године, импресума медија Курир од 15. октобра 2019. године, уписан у Регистру медија под регистарским бројем: NVO00674 од 25.12.2012. године, импресум интернет портала [kurir.rs](http://kurir.rs), уписан у регистру медија 07.06.2016. године, копије



текстова „Плагиијатрка Даница Поповићпокрала мртвог колегу“ објављеног у штампаном издању дневних новина Курир од 15. октобра 2019. године, текста „ПЛАГИЈАТОРКА! ПРОФЕСОРКА ДАНИЦА ПОПОВИЋ ПОКРАЛА МРТВОГ КОЛЕГУ: Велика афера тресе Економски факултет“ објављеног 15. октобра 2019. године на интернет порталу [kurir.rs](http://kurir.rs), текста „Плагиијатрка: КОМИСИЈА ДОКАЗАЛА ДА ЈЕ ДАНИЦА ПОПОВИЋ ПОКРАЛА РАД МРТВОГ КОЛЕГЕ“ објављеног у штампаном издању дневних новина Курир (и насловне стране наведеног издања) од 16. јула 2020. године, текста "ПЛАГИЈАТОРКА: Комисија доказала да је Даница Поповић покрала рад мртвог колеге" објављеног 20. јула 2020. године на интернет порталу [kurir.rs](http://kurir.rs), текста "Тражи извињење уместо да се извини због крађе" објављен 23. јула 2020. године у штампаном издању дневних новина Курир, оверен печатом Народне библиотеке Србије и „СПОРНО! УМЕСТО АНАЛИЗЕ ПРОИЗВОЉНЕ ОЦЕНЕ: Гујаничић критикује Телеком без основа, професорка Поповић тражи извињење“ објављеног 23. јула 2020. године на интернет порталу [kurir.rs](http://kurir.rs), текста „ПОКРАЛА ПОКОЈНИКА! КОМИСИЈА ЕКОНОМСКОГ ФАКУЛТЕТА ПОТВРДИЛА: Професорка Даница Поповић је плагијарала рад“ објављеног 10. септембра 2020. године у штампаном издању дневних новина Курир и на интернет порталу [kurir.rs](http://kurir.rs), текста „ДОКАЗАНО! Етичка комисија дефинитивно потврдила: Даница Поповић покрала мртвог колегу“ објављеног 05. октобра 2020. године у штампаном издању дневних новина Курир и на интернет порталу [kurir.rs](http://kurir.rs), текста „ЕПИЛОГ ПЛАГИРАЊА НА ЕКОНОМСКОМ ФАКУЛТЕТУ: Даница Поповић уплаћује пола милиона породици покојног колеге ког је покрала?“, објављеног 06. октобра 2020. године у штампаном издању дневних новина Курир и на интернет порталу [kurir.rs](http://kurir.rs), текста „Демократе хтеле да спасу Даницу Поповић!“ објављеног 7. октобра 2020. године у штампаном издању дневних новина Курир; текста „НАСТАВНО-НАУЧНО ВЕЋЕ ПОТВРДИЛО ПЛАГИЈАТ: Даницу Поповић чека и отказ?“ објављеног 7. октобра 2020. године на интернет порталу [kurir.rs](http://kurir.rs), текста „Даница Поповић је дефинитивно плагијаторка“ објављеног у штампаном издању дневних новина Курир од 3. фебруара 2021. године и „УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ ПОТВРДИО: Даница Поповић је дефинитивно плагијаторка! Рад покојног колеге потписала као свој“ објављен 3. фебруара 2021. године на интернет порталу [kurir.rs](http://kurir.rs), текста „ПОБЕДА КУРИРА И ЈАКШИЋА! КАЖЊЕНА: Плагијаторка Даница Поповић избачена с предмета Међународна економија“ објављеног 4. фебруара 2021. године на интернет порталу [kurir.rs](http://kurir.rs), текста објављеног на интернет порталу „politika.rs“ од 08.10.2021. године, текста „Иза осуде Данице Поповић не стоји политика“ од 18. новембра 2020. године, Правилника о поступку утврђивања неакадемског понашања у изради писаних радова (од 10.07.2016. године, Гласник Универзитета у Београду, бр. 193), Правилника о измени и допунама Правилника о поступку утврђивања неакадемског понашања у изради писаних радова (од 20.11.2016. године, Гласник Универзитета у Београду, бр. 196), Правилника о измени и допунама Правилника о поступку утврђивања неакадемског понашања у изради писаних радова (од 20.03.2017. године, Гласник Универзитета у Београду, бр. 197), Правилника о изменама и допунама Правилника поступку утврђивања неакадемског понашања у изради писаних радова (од 16.10.2017. године, Гласник Универзитета у Београду, бр. 199), Правилника о изменама и допунама Правилника поступку утврђивања неакадемског



понашања у изради писаних радова (од 21.05.2018. године, Гласник Универзитета у Београду, бр. 203), Правилника о измени Правилника поступку утврђивања неакадемског понашања у изради писаних радова (од 20.11.2018. године, Гласник Универзитета у Београду, бр. 206), Правилника о раду етичких комисија и Одбора за професионалну етику Универзитета у Београду (од 10.07.2016. године, Гласник Универзитета у Београду, бр. 193), Правилника о изменама и допунама Правилника о раду етичких комисија и Одбора за професионалну етику Универзитета у Београду (од 16.10.2017. године, Гласник Универзитета у Београду, бр. 199), Правилника о изменама и допунама Правилника о раду етичких комисија и Одбора за професионалну етику Универзитета у Београду (од 21.05.2018. године, Гласник Универзитета у Београду, бр. 203), Одлуке Економског факултета Универзитета у Београду, број: 4007/1 од 01.11.2019. године, Решења Дисциплинске комисије Економског факултета Универзитета у Београду, број: 870/2 од 25.04.2019. године, Правилника о изменама и допунама Правилника о раду етичких комисија и Одбора за професионалну етику Универзитета у Београду (од 16.10.2017. године, Гласник Универзитета у Београду, бр. 199), Правилника о изменама и допунама Правилника о раду етичких комисија и Одбора за професионалну етику Универзитета у Београду (од 21.05.2018. године, Гласник Универзитета у Београду, бр. 203), Захтева за утврђивање повреде Кодекса професионалне етике број 1540/1 од 12.04.2019. године са допунама Захтева бр. 1540/2 од 18.04.2019. године и 1540/4 од 24.04.2019. године, Изјашњења бр. 2169/1 од 29.05.2019. године и бр. 2170/1 од 29.05.2019. године, Мишљења Стручне комисије број 1488/1 од 01.07.2020. године и 1808/1 од 27.07.2020. године, Извештаја Етичке комисије Универзитета у Београду број 2468/1 од 02.10.2020. године, Одлуке Наставно-научног већа број 2536/1 од 08.10.2020. године, Одлуке декана Универзитета у Београду-Економског факултета број 2538/ од 08.10.2020. године, Решења Одбора за професионалну етику Универзитета у Београду 02-12 број: 612-3639/4-20, те је након савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа заједно, као и на основу резултата целокупног поступка, на основу одредбе члана 8. ЗПП, утврдио следеће чињенично стање:

Међу парничним странкама је неспорно:

-да је првотужени оснивач медија „Куир“, а да је друготужени главни и одговорни уредник њштампаног и електронског издања наведеног медија у време објављивања информација и у време пресуђења;

-да је тужиља била предавач на Економском факултету Универзитета у Београду на предмету Међународна економија у време објављивања информација;

-да су тужиља и проф. др Стојан Бабић заједно преводили девето издање уџбеника Међународна економија аутора Доминика Салватореа;

-да су у спорним текстовима, између осталог, објављене и следеће информације:  
*„Плагијаторка! Професорка Даница Поповић покрала мртвог колегу... Груба*



злоупотреба... Наиме, Етичка комисија утврдила је да се до прошле године у оквиру предмета Међународна економија користио превод истоименог уџбеника аутора Доминика Салватореа, у чијем предговору је било наведено да је првих 11 поглавља превео Бабић, а наредних 10 Поповићева. Двоје професора су и редактори уџбеника. Међутим, почетком године је објављено допуњено издање истог уџбеника, из ког је избачен Бабић као преводилац и редактор. Изостао је предговор преводиоца, на недостаје информација о томе које су то делове превеле Поповићева и Рашковићева. Све то указује да је дошло до грубе злоупотребе превода преминулог Бабића, што је окарактерисано као плагијат... Захтев за утврђивање плагијата поднео је студент Александар Јакшић који је доставио чврсте и утемељене доказе... - Ако имате у виду чињеницу да се ради о готово идентичним уџбеницима - у већини случајева промењен је само редослед речи у реченици и коришћени су синоними, нпр. међународна трговина - међународна размена, при чему је у неким деловима уџбеника преклапање између 60 и 70 одсто - очекујем да ће факултет изрећи најстрожу казну, као једину могућу, за госпођу Поповић, а то је „јавна осуда“ и удаљавање с факултета - наводи Јакшић... Јакшић открива да су, након што је открио аферу, покушали да га дискредитују, па и лажним оптужбама да је на трибини, како каже, Поповићеву оптужио да „продаје испите у кабинету“ или да је „симулирао стављање новца у џеп“. Међутим, оптужбе су пале у воду након што је приказан снимак са те трибине... Поповићева није била расположена да коментарише како је из уџбеника „нестао“ колега Бабић... - Једино горе од плагијата је лажна оптужба за плагијат - казала је она за Курир (**текстови од 15. октобра 2019. године**); Плагијаторка - Комисија доказала да је Даница Поповић покрала рад мртвог колеге... Даница Поповић покрала превод свог покојног колеге професора Стојана Бабића... плагијаторка превод преминулог колеге... - Стручна комисија је утврдила да професорка Даница Поповић у одређеним деловима није преводила ново издање уџбеника из Међународне економије, већ је само копирала оно што је покојни професор Бабић радио - пише у извештају... Јакшић: Ово је највећи морални суноврат једног професора у историји Београдског универзитета... (**текст од 16. јула 2020. године**); ПЛАГИЈАТОРКА: Комисија доказала да је Даница Поповић покрала рад мртвог колеге... Стручна комисија утврдила да је професорка преузела превод покојног колеге, представивши га као свој рад. Тиме је потврђено прошлогодишње писање Курира о овом случају... Стручна комисија Економског факултета у Београду доказала је да је професорка Даница Поповић покрала превод свог покојног колеге професора Стојана Бабића у уџбенику из предмета Међународна економија, што је потом представила као свој рад... Поповићева начинила теšku злоупотребу ауторских права и плагијаторка превод свог преминулог колеге... (**текст од 20. јула 2020. године**); професорка Даница Поповић тражи извињење уместо да се извини због крађе... Уместо да се извини целокупној академској јавности због сумње да је плагијаторка факултетски уџбеник, Даница Поповић, професорка Економског факултета, затражила је од Курира извињење јер је открио и писао о овој афери... Професорка Поповић је увређена, а не посрамљена, иако је стручна комисија Економског факултета у Београду недавно утврдила да је она покрала превод свог покојног колеге професора Стојана Бабића... (**текстови од 23. јула 2020. године**); ПОКРАЛА ПОКОЈНИКА! КОМИСИЈА ЕКОНОМСКОГ ФАКУЛТЕТА ПОТВРДИЛА: Професорка Даница Поповић је



плагирала рад... Стручна комисија Економског факултета у Београду већ други пут је потврдила да је професорка Даница Поповић плагирала превод из предмета Међународна економија... Она је практично прекопирала, тј. покрала превод свог покојног колеге... Стручна комисија доказала плагијат... - Посебно ме радује то што су два члана Етичке комисије Економског факултета чланови Демократске странке, која претендује да преузме власт у Србији и која је на почетку поступка срамним саопштењем подржала Даницу Поповић у њеном, сада већ доказаном, плагијату - закључује Јакшић... 35 одсто је проценат преклапања два превода, констатовала је Стручна комисија (**текстови од 10. септембра 2020. године**); **ДОКАЗАНО!** Етичка комисија дефинитивно потврдила: Даница Поповић покрала мртвог колегу... Више нема дилеме да је професорка Економског факултета Даница Поповић покрала свог мртвог колегу Стојана Бабића... званично је потврђено да је Поповићева, четири месеца након смрти професора Бабића, избацила покојног колегу са списка преводилаца, а његово ауторско дело представила као своје... Етичка комисија Економског факултета избегла је да искористи термин "плагијат", већ је у више наврата истицала "неакадемско понашање професорке Поповић"... Александар Јакшић, подносилац захтева за утврђивање неакадемског понашања Поповићеве, каже за наш лист да "сви на Економском факултету, али и сви у нашој држави, знају да је Даница Поповић плагирала и злоупотребила ауторско дело покојног професора Бабића. Посебно ми је драго што су неакадемско понашање Данице Поповић утврдила два истакнута члана ДС, која су је у више наврата, срамним званичним саопштењима, подржала у њеном доказаном неделу" (**текстови од 5. октобра 2020. године**); **ЕПИЛОГ ПЛАГИРАЊА НА ЕКОНОМСКОМ ФАКУЛТЕТУ:** Даница Поповић уплаћује пола милиона породици покојног колеге ког је покрала?... Професорки Економског факултета Даници Поповић, која је покрала превод свог покојног колеге Стојана Бабића и потписала га као свој рад, Наставно-научно веће могло би да наложи да трећину хонорара уплати његовој породици, незванично сазнаје Курир... Подсетимо, софтвер за утврђивање плагијата је показао да је 70 одсто превода Поповићева дословно преузела од професора Бабића (**текстови од 6. октобра 2020. године**); **НАСТАВНО-НАУЧНО ВЕЋЕ ПОТВРДИЛО ПЛАГИЈАТ:** Даницу Поповић чека и отказ?... Наставно-научно веће Економског факултета у Београду данас је апсолутном већином изгласао да је прекршен члан 22 Кодекса професионалне етике, који дефинише плагијат. Овим је и званично стављена тачка на аферу "плагијат", а остало је да професорки Даници Поповић званично буде изречена санкција... Даницу Поповић, која је покрала превод свог покојног колеге... покушали су да спасу и заштите од казне Милојко Арсић и Иван Вујачић, који су блиско повезани са Демократском странком... (**текстови од 7. октобра 2020. године**); **Скандалчина - УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ ПОТВРДИО:** Даница Поповић је дефинитивно плагијаторка! Рад покојног колеге потписала као свој... Универзитет у Београду потврдио је у петак да је професорка Економског факултета Даница Поповић плагијаторка, тј. да је покрала превод свог покојног колеге... Јакшић додаје да ће студенти имати прилику да из искуства доказаног плагијатора уче како се не треба понашати, а да је овај плагијат одраз у огледалу свих људи који су је подржали... (**текстови од 3. фебруара 2021. године**); **ПОБЕДА КУРИРА И ЈАКШИЋА! КАЖЊЕНА:** Плагијаторка Даница Поповић избачена с предмета Међународна економија...



*Професорка Економског факултета Даница Поповић, која је покрала превод покојног колеге професора Стојана Бабића, избачена је са списка предавача на предмету Међународна економија, сазнаје Курир. Управо је уибеник из тог предмета Поповићева плагирала, а то је у петак дефинитивно потврдио Универзитет у Београду... Поред тога што је задовољена правда, ово је победа и Курира (текст од 4. фебруара 2021. године)“.*

Такође, из писаних доказа у списима предмета, утврђено је:

-да је студент Александар Јакшић одлуком декана Економског факултета број 4007/1 од 1. новембра 2019. године оглашен одговорним за повреду члана 8. и 12. Кодекса професионалне етике Универзитета у Београду и изречена му је мера јавне опомене и да је захтев за преиспитивање и оцену понашања Александра Јакшића, студента мастер академских студија Економског факултета, на трибини „Зашто је важна академска честитост“ одржаној дана 28. фебруара 2019. године поднела је дана 2. априла 2019. године проф. др Даница Поповић, овде тужиља;

-да се на наведеној трибини студент Александар Јакшић обратио овде тужиљи речима: „Ја да вам не говорим о томе да је у мојој генерацији било студената који су јавно говорили да сте одређеним колегама уписивање оцене у кабинету без испитног рока, без полагања, што је све само не академски честито“;

-да је Дисциплинска комисија Универзитета у Београду - Економског факултета донела 25. априла 2019. године решење број 870/2 по захтеву овде тужиље за покретање дисциплинског поступка од 04. марта 2019. године, којим је Александар Јакшић оглашен одговорним што је на трибини „Академска честитост“ одржаној 28. фебруара 2019. године изјавио: „Мени је, да вам будем искрен скандалозно што на тему академске честитости говори проф. Поповић. Не можете ви да називате наше студенте глупим, шупљоглавим, да их избацујете из кабинета и да их вређате на најмизернији начин и да нама вечерас овде говорите како неко треба да се понаша. Ја да вам не говорим о томе да је у мојој генерацији било студената који су јавно говорили да сте одређеним колегама уписивање оцене у кабинету без испитног рока, без полагања, што је све само не академски честито“, те је утврђено да је починио лакшу дисциплинску повреду због чега му је изречена мера строгог укора. У наведеном решењу констатовано је и да је Дисциплинска комисија посебно ценила исказ студента Александра Јакшића, који је потврдио све што је изјавио на трибини;

-да је студент Александар Јакшић 12. априла 2019. године поднео Етичкој комисији Економског факултета захев за утврђивање повреде Кодекса професионалне етике у вези плагијаризма и повреде ауторских права;

-да је овде тужиља доставила одговор на захтев за утврђивање плагијаризма и повреду ауторских права упућен Етичке комисије Економског факултета Универзитета у Београду у коме се, између осталог изјаснила и о томе да је при преводу дванаестог издања



користила оригинални фајл у Word-у и у њега уносила измене као и раније забележене грешке из деветог издања, те да је, знајући за раније пропусте, који су били обележени у старом издању књиге, заједно са докторандом Јеленом Рашковић водила рачуна да се грешке и пропусти из деветог издања не понове, брижљиво поредећи раније регистроване грешке и пропусте у деветом издању са новим преводом текста;

- у наведеном одговору тужиља је истакла да када је коначно завршен превод дванаестог издања, и када је требало још једном погледати текст, у журби је направљен велики превид, те у текст није убачен предговор преводиоца и тако је изостао одељак у коме је требало да буде поменуто име професора Стојана Бабића, уз захвалност и као успомена на њега и на време које су провели радећи на првом преводу овог уџбеника, који превид је недавно исправљен, те да тај превид тужиља сматра својим великим пропустом;

- да је Стручна комисија Етичке комисије Економског факултета у Београду дала 01. јула 2020. године стручно мишљење у вези оптужби за неакадемско понашање овде тужиље приликом објављивања превода дванаестог издања књиге Међународна економија аутора Доминика Салватореа, у ком мишљењу је навела да је за анализу преклапања два превода користила резултате софтверске анализе путем специјализованог софтвера за откривање плагијаризма који се зове Турнитин;

- да је резултат софтверске анализе преклапања првих 11 поглавља два превода показао да је различит проценат преклапања текста по поглављима, да се креће од само 3% код уводног поглавља до 70% код 10. поглавља;

- да у просеку за свих 11 поглавља то износи 43% преклапања текста, док је број преклопљених страница за свих 11 поглавља 150 страна од укупно 350 колики је обим ових поглавља;

- да када се из овако добијених резултата изузело преклапање које се односи на навођење литературе, описе табела и објашњења у оквиру табела, изводе за табеле и томе слично, проценат преклапања два превода износи око 35%;

- да се од наведеног процента око 27% преклапања односи на текст у коме је у преводу дванаестог издања посматраног уџбеника у реченицама измењено од једне до неколико речи, или је текст идентичан текст као у деветом издању уџбеника; да реченице са потпуно идентичним текстом чине преклапање од око 5%;

- да је Стручна комисија поредила и изворник оригинала на енглеском деветог, једанаестог и дванаестог издања и упоредила их са преводима на српском језику деветог и дванаестог издања, те да је у једном делу превода уочено да у два истоветна пасуса нема значајних разлика осим једне реченице која постоји у једанаестом и дванаестом издању оригинала, док те реченице у оригиналу деветог издања нема, а чак се и та реченица у једанаестом и дванаестом издању разликује јер се бави актуелизацијом података о броју филијала

мултинационалне компаније, те да ове реченице у деветом издању превода нема, што је логично јер је нема ни у изворнику, али нема је ни у преводу 12 издања, иако у изворнику тог издања та реченица постоји;

-да је Стручна комисија такође дала мишљење о многим стручним терминима који нису унапређени или су чак лошије преведени у преводу дванаестог издања, те је наглашено да су у преводу деветог издања неки термини преведени веома специфично, као што је на пример термин на енглеском језику „tortuous negotiations“, који је преведен са „вијугави преговори“ који је задржан у преводу дванаестог издања, иако такав превод не би био прва асоцијација за овај термин;

-да је закључак Стручне комисије био да, будући да одређивање да ли се у овом случају ради о преради превода спада у област преводилачке струке, она не може са сигурношћу да утврди да ли се ради о преради превода, као посебном ауторском делу, већ то може урадити неко лице које је стручно за област превођења;

-да је Етичка комисија 17. јула 2020. године донела закључак у коме је навела да мишљење Стручне комисије не садржи прецизну процену да ли је било плагирања и повреде ауторског права код превода дванаестог издања уџбеника Међународна економија, те да је неопходно да Стручна комисија допуни своје мишљење са прецизном проценом да ли је било плагирања и повреде ауторског права код спорног превода, уз сугестију да уколико Стручна комисија има неких дилема у вези предмета у којем одлучује, да се обрати руководству факултета ради евентуалне стручне експертизе;

-да је у одговору на закључак Етичке комисије, Стручна комисија 27. јула 2020. године одговорила Етичкој комисији, те закључила да у потпуности остаје при стручном мишљењу датом 01. јула исте године, да мандат Стручне комисије не укључује изјашњавање о повредама ауторских права већ само оно што је дефинисано чланом 1. став 2. Правилника о поступку утврђивања неакадемског понашања у изради писаних радова, да је чланом 5. Правилника јасно одређено да стручна комисија врши процену оригиналности, те да су у стручном мишљењу такву процену и извршили;

-да је у Извештају Етичке комисије констатовано да се, како Стручна комисија није дала јасну оцену да ли се ради о оригиналности, односно плагијату, Етичка комисија нашла у деликатној ситуацији у којој је сама морала да одреди релевантне чињенице појединих делова стручног мишљења за одлучивање, из разлога интереса Економског факултета у Београду да овај случај добије адекватан епилог, посебно што би евентуално пролонгирање поступка штетило угледу Економског факултета;

-да је у наведеном извештају констатовано да је сигурно највећи степен могућности и разноврсности решења, па самим тим и креативности у превођењу највећи када је у питању књижевност, а да су англосаксонски уџбеници због своје тежње ка једноставности засигурно таква стручна дела које пружају најмању могућу креативност у превођењу, као и



да уџбеник Међународна економија спада у ову последњу категорију, те да је стога за очекивати да када су у питању преводи уџбеника овог типа да независни преводи два преводиоца испоље минималне разлике;

-да је чланом 22. Кодекса професионалне етике Универзитета у Београду прописано да је плагирање представљање туђих идеја или туђег рада у целини или деловима без навођења изворног ауторства или изворника односно противзаконито присвајање туђих интелектуалних творевина и научних резултата и њихово приказивање као својих, као и дословно преузимање текста другог аутора, односно копирање из електронских или штампаних извора, са српског или страног језика, у деловима или целости, без навођења имена аутора и извора из којег је текст преузет, као и без јасног обележавања преузетог дела препривавање или сажимање текста другог аутора из електронских или штампаних извора, са српског или страног језика, у деловима или целости, без одговарајућег навођење имена аутора и извора из којег је текст преузет, као и без јасног обележавања преприваног дела представљање идеја других аутора као својих, без одговарајућег навођења имена аутора, односно извора из кога је текст преузет;

-да је чланом 26. Кодекса професионалне етике Универзитета у Београду прописано да чланови универзитетске академске заједнице предузимају мере у сврху унапређивања и промовисања поштовања ауторских права и права интелектуалне својине;

-да је Етичка комисија констатовала да наведеним одредбама Кодекса нису изричито обухваћени преводи и стручна литература, као и да је уџбеничка литература најједноставнија за превођење и не пружа значајан простор за оригиналност;

- да је на основу анализе Стручне комисије, Етичка комисија дошла до закључка да је у 5% спорног текста дошло до потпуног преклапања, док је у 22% спорног текста измењен мали број речи, те да су ово релевантни проценти за закључивање у овом предмету;

-да је део који се односи на потпуно поклапање дисперзован широм превода, што Стручна комисија није експлицитно констатовала, те да се на основу ове чињенице у једноставном тексту уџбеничке литературе не може донети закључак о постојању плагијата;

-да што се тиче дела спорног текста који је мало измењен, Стручна комисија није навела дефинитиван став, те да имајући у виду недоречен извештај стручне комисије, који је остао без јасних закључака, Етичка комисија није могла да донесе закључак о плагијаризму у преводу уџбеника међународна економија, као да и из истог разлога није могла да утврди постојање или непостојање повреде ауторских права;

-да је Етичка комисија закључила да налаз стручне комисије упућује на закључак да се професорка др Даница Поповић као преводилац у извесној мери и у деловима првог дела превода дванаестог издања ослањала на првобитни превод и редакцију професора Стојана Бабића, чији рад на редактури је такође морао оставити трага у дванаестом издању

уџбеника Међународна економија, те да због овога Етичка комисија сматра да проф. др Даница Поповић у реализацији превода дванаестог издања уџбеника није на адекватан и благовремен начин истакла улогу професора Стојана Бабића која је присутна и у дванаестом издању уџбеника, као и да у прилог овом закључку иде и изјава саме професорке др Данице Поповић;

-да је улога професора Стојана Бабића која се тиче неких решења у превођењу деветог издања уџбеника, истакнута тек пошто је покренут поступак за утврђивање плагијаризма, из ког разлога је Етичка комисија нашла да је проф. др Даница Поповић поступила несавесно и непрофесионално, те је дала мишљење да се проф. др Даница Поповић приликом превођења уџбеника Међународна економија аутора Доминика Салватореа неакадемски понашала и да би јој требало изрећи меру јавне опомене;

-да је одлуком Наставно-научног већа утврђено неакадемско понашање проф. др Даница Поповић из члана 22. Кодекса професионалне етике Универзитета у Београду;

-да је декан Економског факултета Универзитета у Београду донео одлуку којом се изриче мера јавне опомене др Данице Поповић, редовном професору Економског факултета Универзитета у Београду;

-да је решење одбора за професионалну етику одбачена жалба проф. др Даница Поповић изјављена против одлуке декана Економског факултета, из разлога што се проф. др Даница Поповић није жалила на одлуку наставно-научног већа факултета којом је утврђено њено неакадемско понашање, због чега је ова одлука постала коначна и правноснажна, а иста представља основ за доношење одлуке декана.

Тужиља Даница Поповић, саслушана на рочишту 5. марта 2021. године, изјавила је да је за први текст у штампаном издању листа Курир из октобра 2019. године сазнала тако што је кренула код супруга у болницу у посету и на киоску је видела новине са својом сликом на насловној страни. У време објављивања првог текста била је формирана Стручна комисија на Универзитету која је закључила да рад није плагијат и то је било у јуну 2019. године. Тај извештај је предат Етичкој комисији Економског факултета надаље одлучивање. Извештај је доспео до Курира и у првом и свим осталим текстовима садржано је толико мржње и лоших емоција према њој, што је она сазнавала од колега и из њихове реакције. У фебруару 2019. године или у марту студент мастер студија Александар Јакшић, који се на факултету представљао као блиски рођак Братислава Гашића, тадашњег министра одбране и Александра Вучића, ју је на трибини на којој је било говора о академској честитости оптужио да продаје испите. Тужиља га је тужила Дисциплинској и Етичкој комисији факултета и те тужбе окончане су у њену корист. Њеног гостовања на телевизији Н1 у ком је критиковала Владу Републике Србије председник Републике Александар Вучић ју је на телевизији оптужио да прогања студента Александра Јакшића због тога што он на њеним предавањима изражава супротно мишљење од њеног, што је немогуће код математичких предмета. Тужиља предаје међународну економију која се састоји од графикона, теорема и



формула са којима човек тешко може да се сложи или не сложи. Комисија је за тражила допуну мишљење стручне комисије, која је пак вратила свој претходни извештај и није му ништа додала. Спорни уџбеник је издат почетком 2019. године, а аутор оригинала је Доминик Салваторе са Универзитета у Њујорку. Објављене информације су се на њу одразиле тако што ју је декан својевољно удаљио са предмета Међународна економија на почетку летњег семестра. Однос колега и студената према њој је бољи сваки дан, чак су неки студенти сада љубазни према њој, као и колеге али само у интеракцији један на један, а не јавно. И са студентима има нормалан однос, једино се плаше медија, да не буду виђени са тужиљом. Само једном је дала одговор на информацију у ком је навела да је једино што је горе од плагијата лажна оптужба за плагијат и то је учинила током 2020. године. Њена ћерка је имала проблем на факултету и болело ју је то што се пише о тужиљи од стране Курира. С колегом Стојаном Бабићем је заједно преводила девето издање истог уџбеника и то пре 10 година, а требало је да заједно пишу и нови превод, али је колега Бабић одустао од тога и пожелео је њој и колегиници Рашковић срећу у преводу, пошто је то заиста тежак и компликован посао. Њих две су превеле једанаесто издање са чим је био упознат професор Бабић, међутим када су се обратили издавачу саопштено им је да морају да преведу дванаесто издање, што је одузело још 6 месеци рада. Крајем 2017. године су дале превод на штампање и добиле информацију да још постоји старо издање уџбеника и да мора да се сачека да се старо издање прода. Не да је професор Бабић знао, већ се и радовао што не учествује у преводу због тих проблема и говорио је тужиљи „јел сам ти рекао да је то крвав посао“. Нико од новинара Курира је није контактирао пре објављивања првог текста, јесу контактирали када је дала изјаву и касније јој слали смс поруке ко је она није читала и типски је одговарала да од њих очекује извињење. Њен муж је такође професор на Правном факултету Универзитета у Београду и такође је имао проблема. Људи су на оба факултета били згрожени. На њу су ови текстови ужасно утицали и дан данас када види Курир као да види атомску бомбу и има потребу да окрене главу. Информације нису утицали на њену част и углед јер према мишљењу тужиље Курир јој није направио части и углед, па не може ни да их сруши. У понашању комшија није било промене понашања. На друштвеним мрежама било је небројено много негативних коментара. Захтев за утврђивање неакадемског понашања против ње је поднео студент Александар Јакшић. Дванаесто издање спорног уџбеника објављено је почетком 2019. године. Проф. Стојан Бабић је преминуо у јесен 2018. године када је већ дванаесто издање било 10 месеци готово и чекало на објаву.

Тужени Рајко Недић, саслушан на рочишту 5. марта 2021. године, изјавио је да је он одговорни уредник медија Курир. Уредник рубрике „Друштво“ изнео је на колегијуму причу о скандалу на Економском факултету и колико се сећа причали су са студентом Александром Јакшићем, који је и поднео пријаву да је професорка осумњичена за плагијат. Они су и контактирали професорку Поповић пре објављивања првог текста и она је одговорила као што је навела. Даље су пратили развој догађаја и дошли до информације да је на неком од састанака путем софтвера који је упоређивао преводе утврђено да је више од 120 страна плагијат и да је превод преузет од покојног Бабића. Звали су и декана Економског факултета који је потврдио да је професорка добила опомену и да је потврђен



закључак о неакадемском понашању и рекао им је да ће тражити да професорка буде брисана као преводилац и да ће захтевати ако је могуће да врати хонорар породици професора Бабића. Поступак против професорке нема политичку позадину, пријаву је поднео против професорке студент који има свој реноме на факултету и поводом његове изјаве су заседале комисије. Радило се о причи од јавног интереса и наставак је приче која је деценијама у Србији. Упознат је са тим да је студент Јакшић имао неки проблем са професорком и о томе су писали, исто му је изречена нека мера, али то нема везе са овим случајем.

Сведок Јелена Рашковић, саслушана на рочишту 22. јуна 2021. године, у својству сведока, изјавила је да је била асистент на катедри за статистику и њен претпостављени професор је била овде тужила. Рад на превођењу уџбеника Међународна економија започео је 2016. године и сведок није била иницијално укључена у превођење. Када је професорка Поповић, након трибине на факултету, на којој сведок није била, покренула поступак против студента Јакшића, онда је почело да се појављује неко анонимно писмо на факултету, у ком је писало да су сведок и овде тужила плагирале девето издање уџбеника из Међународне економије, након чега је студент Јакшић покренуо поступак пред Етичком комисијом Економског факултета. Претходно издање уџбеника било је из 2009. године. Професорка Даница Поповић је преводила први део уџбеника од 1. до 11, а сведок од 12. до 21. поглавља. Професор Бабић се није укључио у превод дванаестог издања, није био заинтересован и није желео да учествује. Истакла је да је она вршила редакцију дела уџбеника који је преводила професорка Поповић и обрнуто. Док је читала превод првог дела уџбеника и вршила редакцију, нашла је грешку у једном броју, а та грешка није постојала у оригиналу нити у деветом издању српског превода уџбеника и тада је претпоставила да је професорка преводила све "од нуле", јер јој је било немогуће да је погрешила у броју који се не мења. Професор Стојан Бабић није накнадно тражио да му се призна ауторство у превођењу тог издања уџбеника, то би јој сигурно професорка Поповић рекла, а није се обраћао ни издавачу, јер би она сигурно од њега била обавештена. Професор Бабић није означен као преводилац дванаестог издања уџбеника из разлога што није учествовао у превођењу. Професорка је желела да промене и тај први део, јер је у њему постојала круцијална грешка која се провлачила у седмом поглављу у односу на речи богатство и благостање, која се понављала на више места.

Сведок Александар Јакшић, саслушан на рочишту 22. јуна 2021. године, у својству сведока, изјавио је да није у завади са професорком Поповић, да је завршио Економски факултет 2017. године, а мастер студије 2020. године. У предговору деветог издања уџбеника Међународна економија било је јасно истакнуто да је првих 11 поглавља превео професор Стојан Бабић, а наредних 10 професорка Поповић. Почетком 2019. године на адреси свих наставника и сарадника је стигло неко анонимно писмо, он га је добио и у том писму је било први пут поменуто, након смрти професора Бабића, да је он уклоњен или избачен са списка преводилаца дванаестог издања, а да је његово ауторско дело превођења преузела професорка Поповић. Он је у том тренутку одлучио и најавио декану да ће поднети захтев за утврђивање плагијата. Било му је скандалозно што је на на трибини о



академској честитости говорила и професорка Поповић. После те трибине против њега је покренут дисциплински поступак по пријави професорке Поповић и окончан је 2019. године. На упоређивању превода два издања уџбеника радио је 2-3 месеца и када је предао захтев за утврђивање плагијата био је сигуран да се ради о плагијату. Не може да се сети да ли је он послао неку информацију медијима, или су медији сазнали за овај захтев, па га контактирали. Све што је изјавио у медијима имало је твоје правно упориште. Сматра да је све то се писало у овом случају на основу његовог казивања било веродостојно пренето. Није његов начин обраћања да говори да је професорка Даница Поповић покрала мртвог колегу, иако је та изјава тачна и одговара утврђеном чињеничном стању.

Сведок Биљана Бојић, саслушана на рочишту 01. децембра 2021 године, у својству сведока, изјавила је да је запослена у Српском телеграфу од марта 2020. године и да је учествовала у писању текста објављеног у штампаном издању Курира од 15. октобра 2019. године. Редакција је добила информацију, не зна од кога, да се против професорке Поповић води поступак на Економском факултету да је плагирала уџбеник. Испоставило се да је то тачно, да је студент Александар Јакшић поднео пријаву против професорке. Контактирала је и Јакшића и професорку Поповић. Верно су пренете изјаве. Уредништво даје коначну реч о опреми текста. После објављивања текста професорка није контактирала сведока ради објављивања демантија. То је једини текст који је радила у вези са овом темом.

Сведок Силвија Сламинг Ћузовић, саслушана на рочишту 01. децембра 2021 године, у својству сведока, изјавила је да је по занимању новинар и запослена у Куриру од 2010. године, а да је друготужени одговорни уредник. Курир је писао сигурно више од 10 текстова о професорки Поповић, а сведок се укључила у писање текстова после два или три текста. Иницијално ту имали извор са Економског факултета, он је био у стручној комисији и од њега су добијали информације које су даље пласирали. Када је писала текстове, она је позивала декана Економског факултета и наравно професорку Поповић, а повремено би узимали и коментар од студента Александра Јакшића. Професорка Поповић никада није желела да дубље коментарише случај, већ је кратко одговарала „немојте више да ме зовете тужба је поднета и препуштам суду да утврди“. Да је тачно оно што су писали потврђено је од стране Етичке комисије где је утврђено неетичко понашање професорке Поповић. Није имала увид у писмене извештаје осим што јој је неко из тих извештаја прочитао главне пасусе који су верно пренети. Наслови, поднаслови и опрема текста, као и фотографија су у надлежности уредника или заменика уредника рубрике.

Суд је ценио исказ тужиље Данице Поповић и поклонио му веру у највећем делу, наставши да је исти дат на животан, искрен, логичан и доследан начин. Једини део у ком суд није поклонио веру исказу тужиље је део исказа у ком је тужиља тврдила да је нико није контактирао пре објављивања првог текста, а да је касније дала изјаву за медиј Курир, будући да је у овом делу исказ тужиље у супротности са писменим доказима у списима предмета. Наиме, тужиља јесте дала изјаву за први текст поводом спорне теме који је објављен 15. октобра 2019. године. Међутим, суд је нашао да нетачност овог дела исказа



није последица неискрености, већ количине текстова који су писани о тужиљи, те да је околност да је тврдила да није дала изјаву за први текст који је објављен, него касније, заправо омашка тужиље при присећању следа догађаја у комуникацији с новинарима. У преосталом делу исказа суд је поклатио веру тужиљи, укљчив и у делу у ком је навела да спорни текстови нису повредили њену част и углед. Овакав став тужиље, представља пре свега њену начелну поставку према информацијама које су објављене о њој, те одбрамбени механизам који је чест и који је уобичајен у ситуацијама попут оне у којој се нашла тужиља. Када се овај део тужиљиног исказа поматра као целина, заједно са делом исказа у коме тужиља наводи да јој је још увек непријатно чак и да погледа насловну страну Курира, да су спорни текстови на њу ужасно утицали, те да су и њен супруг и ћерка имали непријатности у свом пословном, односно школском окружењу услед објављених текстова, јасно је да је тужиља трпела душевне болове услед објављених текстова, а да је њен став да јој медиј Курир није градио част и углед, па да не може ни да га сруши, последица покушаја да се са ситуацијом у којој се нашла носи хладнокрвно и са интегритетом. Суд је нарочито имао у виду мишљење Стручне комисије Економског факултета у ком је наведена једна инстанца у којој се у преводу дванаестог издања уџбеника не налази реченица која се налази у оригиналу, а која није постојала у оригиналу деветог издања, међутим нашао је да је се овакав случај може десити и преводачком омашком, поготово зато што се не ради о понављајућој грешки, већ управо о једном једином пропусту те врсте на који је Стручна комисија наишла, те је заузео становиште да овакав пропуст не указује на преписивање старог превода уџбеника од стране тужиље, већ управо на преводачку грешку коју ни Стручна комисија није окарактерисала као плагијаризам.

Ценећи исказ друготуженог Рајка Недића, суд му је поклатио веру у делу у ком исти наводи информације које су у складу са писменим доказима у списима предмета, док му није поклатио веру у делу у ком је исти навео да читав случај нема политичку позадину, будући да је јасно из изјава студента Александра Јакшића, које је Курир преносио, да се студент „радовао што су два члана Етичке комисије Економског факултета чланови Демократске странке, која претендује да преузме власт у Србији и која је на почетку поступка срамним саопштењем подржала Даницу Поповић“, из чега је јасно да иза мотивације студента Александра Јакшића за давањем изјава стоји, између осталог и политичка позадина. Надаље, суд није поклатио веру друготуженом у делу у ком је навео да, с једне стране, студент Александар Јакшић има реноме на факултету (говорећи о њему као о једном од главних извора информација и образлажући зашто је сматрао да је као извор веродостојан), а с друге стране, да је свестан да је студент Јакшић „имао неки проблем са професорком и о томе су писали, исто му је изречена нека мера, али то нема везе са овим случајем“, будући да је нејасно како искусан новинар и одговорни уредник једног од највећих медија у Републици Србији не увиђа корелацију између изјава и наступа студента Александра Јакшића поводом поступка који се водио против тужиље и околности да је студент „имао неки проблем с професорком“.



Исказу сведока Јелене Рашковић суд је поклонио веру у целости, нашавши да је дат на доследан, логчан, искрен и јасан начин.

Ценећи исказ сведока Александра Јакшића, суд пре свега није поклонио веру делу исказа у ком је сведок навео да није у завади са тужиљом, будући да је из његових изјава медијима поводом случаја испитивања плагијаризма, те начина обраћања тужиљи на самој трибини која је овом поступку претходила, јасно да студент има висок степен нетрпељивости и острашћености према овде тужиљи, који у свему има карактер заваде. Надаље, суд није сведоку поклонио веру у делу исказа у ком је навео да се анонимно писмо појавило на Економском факултету почетком 2019. године, будући да се у овом делу исказ сведока Јакшића коси са исказом сведока Јелене Рашковић, којој је суд поклонио веру у целости, и из чијег исказа је утврђено да се анонимно писмо појавило након одржавања спорне трибине (која је одржана 28. фебруара 2019. године) и након подношења захтева овде за покретање дисциплинског поступка против сведока Александра Јакшића 04. априла 2019. године. Из наведеног следи да је неистинит и део исказа сведока у ком је тврдио да је након што је прочитао анонимно писмо два-три месеца упоређивао преводе оба издања уџбеника, будући да је сведок покренуо поступак за утврђивање плагијаризма против овде тужиље месец дана након што је она поднела захтев за покретање дисциплинског поступка против њега. Оцењен је као неискрен и део исказа сведока у ком је навео да „не може да се сети“ да ли је он контактирао медије или медији њега, будући да би сведок, као особа која није јавна личност и самим тим није у честом контакту с медијима, те као особа која очигледно добро памти детаље, могао да се сети да ли је или није контактирао медиј поводом покретања поступка поводом ког је несумњиво био, лично инвестиран. Неверодостојан је и исказ сведока у делу у ком је навео да је свака његова изјава имала правно упориште, будући да Извештај Етичке комисије овај навод несумњиво негира, те изјава да оцена да је овде тужиља „покрала мртвог колегу“ одговара утврђеном чињеничном стању, будући да то управо није случај.

Ценећи исказ сведока Биљане Бојић, суд му је поклонио веру у највећем делу, у ком је сведок говорила о професионалним аспектима писања текста и функционисања редакције, док јој није поклонио веру у делу у ком је навела да су се оптужбе да је овде тужиља плагијарала уџбеник испоставиле тачнима, будући да је овај навод у супротности са писменим доказима у списима предмета.

И исказу сведока Силвије Сламлинг Ћузовић суд је делимично поклонио веру и то у делу у ком је причала о професионалном аспекту посла, изворима, уредништву и начину писања текстова, док није поклонио веру сведоку у делу исказа у ком је навела да је и Етичка комисија потврдила све што је медиј Курир објављивао, будући да је тај навод у супротности са писменим доказима у списима предмета. Надаље, суд је нарочито имао у виду да је при саслушању сведока забранио одговор на питање да ли је сведок имала увид у акте које је Етичка комисија Економског факултета донела против Александра Јакшића, а из разлога што питање није у вези са предметом, те наглашава да је овај став суд заузео из разлога што сведок није тужена у поступку да би се њена кривица, односно



непоступање у складу са стандардом дужне новинарске пажње утврђивало, те да конкретно питање у односу на конкретног сведока и није у вези са предметом спора, посебно при околности да се друготужени одговорни уредник већ недвосмислено изјаснио да је имао свест о томе да је тужиља водила поступак против сведока Александра Јакшића, те је за суд била правно ирелевантна околност да ли је сведок – новинар знала или није знала за случај, имала увид у документа или не, будући да се не одлучује о одговорности сведока за накнаду нематеријалне штете.

Одредбом члана 5. Закона о јавном информисању и медијима прописано је да се путем медија објављују се информације, идеје и мишљења о појавама, догађајима и личностима о којима јавност има оправдан интерес да зна, без обзира на начин на који су прибављене информације, у складу са одредбама овог закона (став 1), као и да свако има право да истинито, потпуно и благовремено буде обавештен о питањима од јавног значаја и средства јавног обавештавања су дужна да то право поштују (став 2).

Одредбом члана 9. истог закона прописано је да су уредник и новинар дужни да с пажњом примереном околностима, пре објављивања информације која садржи податке о одређеној појави, догађају или личности провере њено порекло, истинитост и потпуност (став 1), као и да су уредник и новинар дужни да преузете информације, идеје и мишљења пренесу веродостојно и потпуно, а ако се информација преузима из другог медија - да наведу и назив тог медија (став 2).

Одредбом члана 15. став 1. тачка 1. истог закона прописано је да је јавни интерес у области јавног информисања истинито, непристрасно, правовремено и потпуно информисање свих грађана Републике Србије.

Одредбом члана 79. истог закона прописано је да је правно заштићено достојанство личности (част, углед, односно пијетет) лица на које се односи информација (став 1), да није допуштено објављивање информације којом се врши повреда части, угледа или пијетета, односно лице приказује у лажном светлу приписивањем особина или својстава које оно нема, односно одрицањем особина или својстава које има, ако интерес за објављивање информације не претеже над интересом заштите достојанства и права на аутентичност, а нарочито ако се тиме не доприноси јавној расправи о појави, догађају или личности на коју се информација односи (став 2), да се приказом или описом сцене насиља у медију или медијском садржају не сме повредити достојанство жртве насиља (став 3), као и да се карикатурално, сатирично, колажно и друго слично приказивање лица, не сматра повредом достојанства, односно права на аутентичност (став 4).

Одредбом члана 112. став 1. истог закона прописано је да лице на које се односи информација чије је објављивање у складу са овим законом забрањено, а које због њеног објављивања трпи штету, има право на накнаду материјалне и нематеријалне штете у складу са општим прописима и одредбама овог закона, независно од других средстава правне заштите која том лицу стоје на располагању у складу са одредбама овог закона.



Одредбом члана 113. истог закона прописано је да новинар, односно одговорни уредник одговара за штету насталу објављивањем информације из члана 112. став 1. овог закона, ако се докаже да је штета настала његовом кривицом.

Одредбом члана 114. истог закона прописано је да издавач одговара за штету насталу објављивањем информације из члана 112. став 1. овог закона, као и за пропуштање објављивања информације из члана 112. став 2. овог закона, без обзира на кривицу.

Одредбом члана 115. став 1. истог закона прописано је да новинар, одговорни уредник и издавач солидарно одговарају за штету насталу објављивањем информације из члана 112. став 1. овог закона, као и за пропуштање објављивања информације из члана 112. став 2. овог закона.

Одредбом члана 117. истог закона прописано је да приликом одлучивања о висини накнаде штете, суд посебно цени да ли је тужилац покушао да умањи штету коришћењем других средстава правне заштите у складу са одредбама овог закона (тачка 1.) и да ли је тужени онемогућио тужиоцу да умањи штету објављивањем одговора, исправке или друге информације на основу одлуке надлежног суда (тачка 2).

Одредбом члана 120. став 1. истог закона прописано је да по захтеву тужиоца у парницама по тужби из чл. 101, 112. и 119. овог закона, суд налаже одговорном уреднику да правноснажну пресуду објави без коментара и без одлагања, о свом трошку, а најкасније у другом наредном броју новина, односно у другој наредној радио или телевизијској емисији од дана када је пресуда постала правноснажна.

Одредбом члана 199. Закона о облигациони односима прописано је да у случају повреда права личности суд може наредити, на трошак штетника, објављивање пресуде, односно исправке, или наредити да штетник повуче изјаву којом је повреда учињена, или што друго чиме се може остварити сврха која се постиже накнадом.

Одредбом члана 200. истог закона прописано је да ће суд за претрпљене физичке болове, за претрпљене душевне болове због умањења животне активности, наружености, повреде угледа, части, слободе или права личности, смрти блиског лица као и за страх, ако нађе да околности случаја, а нарочито јачина болова и страха и њихово трајање то оправдава, досудити правичну новчану накнаду, независно од накнаде материјалне штете као и у њеном одсуству (став 1), као и да ће суд приликом одлучивања о захтеву за накнаду нематеријалне штете, као и о висини њене накнаде, водити рачуна о значају повређеног добра и циљу коме служи та накнада, али и о томе да се њоме не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом.

Применом цитираних законских одредби на утврђено чињенично стање, суд је нашао да је тужбени захтев делимично основан.



У доказном поступку је утврђено да је овде тужиља, проф. др Даница Поповић, професор на Економском факултету Универзитета у Београду, заједно са својим старијим колегом проф. др Стојаном Бабићем, преводила девето издање уџбеника Међународна економија аутора Доминика Салватореа и да је то издање објављено 2009. године. При преводу деветог издања, проф. др Бабић је преводио првих једанаест поглавља, а тужиља потоњих десет. Када је требало преводити ново, дванаесто издање истог уџбеника, проф. др Стојан Бабић је тужиљи рекао да није заинтересован да учествује у процесу превођења и пожелео јој је срећу у том послу. Професор Бабић је преминуо у јесен 2018. године.

Тужиља је, заједно са докторандом Јеленом Рашковић, радила на преводу дванаестог издања уџбеника и донела је одлуку, услед измена у оригиналу деветог и дванаестог издања, да поново преведе целокупан уџбеник, радије него да прерађује већ постојећи превод. Тужиља Даница Поповић је преводила први део уџбеника од 1. до 11, а докторанд Јелена Рашковић од 12. до 21. поглавља, дакле овде тужиља преводила је део уџбеника који је при преводу деветог издања преводио проф. др Стојан Бабић. Тужиља је, будући да је заједно са професором радила редактуру првих једанаест поглавља деветог издања уџбеника, свакако имала увид у одређена преводилачка решења професора Бабића, као и у грешке начињене при преводу деветог издања, те је у новом преводу дванаестог издања настојала да примећене грешке исправи, а да добра преводилачка решења (попут термина „вијугави преговори“) задржи.

Дана 28. фебруара 2019. године тужиља је била један од панелиста на трибини „Зашто је важна академска честитост“, којој је присуствовао и студент Александар Јакшић, који се том приликом овде тужиљи обратио на увредљив начин, због чега је она 04. марта исте године покренула против њега дисциплински поступак, који је окончан 01. новембра исте године решењем декана којим му је изречена мера јавне опомене.

Већ 12. априла 2019. године, студент Александар Јакшић је покренуо поступак против овде тужиље подношењем захтева за утврђивање плагијаризма и повреде ауторских права приликом превода дванаестог издања уџбеника Међународна економија против овде тужиље.

По захтеву студента Александра Јакшића водио се поступак пред органима факултета и Стручна комисија Етичке комисије Економског факултета утврдила је коришћењем специјализованог софтвера за откривање плагијаризма који се зове Турнитин, да у преводима првих једанаест поглавља деветог и дванаестог издања уџбеника Међународна економија постоји 5% потпуног преклапања превода, а 27% преклапања у ком је измењена једна до неколико речи. Стручна комисија није дала одговор на, према мишљењу суда, два кључна питања, а то су да ли је програм Турнитин прикладан за откривање плагијаризма када се ради о преводу, а не о оригиналном делу, те који је проценат превода од ових 27% преклапања, а имајући у виду кратку, прецизну и ускостручну тематику уџбеника из Међународне економије, при сваком преводу, независно од преводиоца, нужно било



превести на начин на који је преведен; укратко, колико преводилачке слободe и оригиналности је уопште могуће у оквиру 27% пронађених преклапања превода, тј. да ли је у тим случајевима радикално другачији превод реченица уопште био могућ.

На основу мишљења Стручне комисије, Етичка комисија Економског факултета није била у стању да донесе коначан закључак о постојању и непостојању плагијаризма, нити о постојању и последично повреди ауторских права, будући да Стручна комисија у својој анализи два превода није изнела дефинитиван став поводом питања плагијаризма. Етичка комисија је била, при доношењу свог Извештаја, свесна тога да су „англосаксонски уџбеници због своје тежње ка једноставности засигурно таква стручна дела које пружају најмању могућу креативност у превођењу, као и да уџбеник Међународна економија спада у ову последњу категорију, те да је стога за очекивати да када су у питању преводи уџбеника овог типа да независни преводи два преводиоца испоље минималне разлике“. Дакле, из Извештаја Етичке комисије следи да се у конкретном случају не ради о плагијату јер плагијат није утврђен, те да се ради преводу литературе која је такве природе да је оригиналност преводилачких решења сведена на минимум, уколико је у одређеним аспектима она уопште и могућа.

Неспорно је да је поступак који је вођен против тужиље окончан закључком да се у конкретном случају – било због необављања вештачења од стране вештака преводилачке струке, било због природе саме литературе која се преводи - не ради о плагијату деветог издања превода уџбеника Међународна економија, односно није доказано да је тужиља приликом превода дванаестог издања наведеног уџбеника плагијарала превод свог колеге проф. др Стојана Бабића из деветог издања.

Међутим, оно што и тужиља признаје као своју грешку, то је чињеница да при штампању превода дванаестог издања уџбеника, није на почетку уџбеника објављена реч преводиоца, те се тужиља није захвалила професору Бабићу за његову улогу и допринос при преводу дванаестог издања уџбеника. Иако професор Бабић није активно учествовао у преводу дванаестог издања, његова преводилачка решења, као и рад са тужиљом на преводу деветог издања несумњиво су, управо због природе литературе која даје мало простора за оригиналност, оставили позитиван траг, како на тужиљино преводилачко искуство, тако и на превод првих једанаест поглавља дванаестог издања уџбеника Међународна економија. То је закључила и Етичка комисија из налаза Стручне комисије који „упућује на закључак да се професорка др Даница Поповић као преводилац у извесној мери и у деловима првог дела превода дванаестог издања ослањала на првобитни превод и редакцију професора Стојана Бабића, чији рад на редактури је такође морао оставити трага у дванаестом издању уџбеника Међународна економија“.

Етичка комисија је на основу наведеног закључила да проф. др Даница Поповић у реализацији превода дванаестог издања уџбеника није на адекватан и благовремен начин истакла улогу професора Стојана Бабића која је присутна и у дванаестом издању уџбеника. Међутим, сама грешка овде тужиље није разлог зашто јој је на крају изречена мера јавне



опомене. Неакадемско понашање тужиље огледало се у томе што грешку – коју и сама признаје да је у брзини начинила – није исправила благовремено, него тек пошто је покренут поступак за утврђивање плагијаризма, те је у том и само том аспекту, тужиља, са становишта Етичке комисије Економског факултета Универзитета у Београду, поступала неакадемски и мера јавне опомене изречена јој је због неблаговременог исправљања сопствене грешке, коју је по природи ствари нужно морала приметити чим је уџбеник предат на штампу, а не тек након покретања поступка за утврђивање плагијаризма.

Наведени догађај, као целина, био је вредан пажње и јавност је имала право да о истом буде обавештена, тим пре што јавно мњење, па и академску јавност у Републици Србији, потресају велики скандали који се тичу плагијата научних радова, „куповине испита“, те корупције на факултетима. Адекватно, а то значи благовремено, истинито и потпуно обавештавање јавности о друштвеним догађајима о којима има интерес да буде извештавана, такође је велика друштвена одговорност, која, у зависности од квалитета с којом се обавља, те поштовања елементарних стандарда професионалне етике, може да обезбеди, али и да драматично угрози управо право јасности да буде о оваквим догађајима обавештена.

Тужени су, у конкретном случају, о тужиљи од самог почетка, па неизоставно у сваком појединачном тексту, објављивали неистините и увредљиве информације, које ни на који начин нису заиста имале за циљ да продубе друштвену расправу о некој теми, нити да извести јавност на адекватан начин, већ су за циљ имале подизање тиража и стварање црно-беле, сензационалистичке атмосфере која гуши јавни простор и која једностраним и навијачким извештавањем („ово је и победа Курира!“), у ком је медиј који треба да буде одмерен и непристрасан очигледно заузео страну једног учесника догађаја о ком извештава, без иједног очигледног разлога, заправо штети јавном интересу у области јавног информисања.

О тужиљи је у спорним текствима објављено, у различитим варијацијама, да је „плагијаторка“, да је „покрала мртвог колегу“, да је доказано да је учинила горе наведено, да је Стручна комисија утврдила да је тужиља само копирала претходни превод уџбеника, што су све неистините информације које су подобне да повреде част и углед тужиље. До ове повреде и јесте дошло, будући да се тужиља, како сама каже, осећала ужасно, да је трпела непријатности на послу, да су непријатности услед објављиваних текстова трпели и њени чланови породице, из чега следи да је тужиља претрпела нематеријалну штету у виду душевних болова због повреде части и угледа.

Како су у конкретном случају о тужиљи објављене нетачне информације које су лезионо подобне и како је услед објављивања истих причињена штета тужиљи, која је трпела душевне болове услед повреде достајанства личности – части и угледа, то је првотужени као издавач медија који је информације објавио, у складу са чланом 114. ЗЈИМ одговоран да тужиљи насталу штету надокнади.



Из утврђеног чињеничног стања следи да је друготужени, као главни и одговорни уредник медија, био задужен за контролу рада свих других уредника, те за контролу наслова текстова и начина извештавања у конкретном случају. Друготужени је имао прилику да нијансирано, пажљиво и професионално приступи извештавању о спорној теми, међутим он је одобрио сензационалистички приступ који ни на који начин не доприноси друштвеној расправи о теми о којој је извештавано, ослонио се на изјаве особе за коју и сам каже да је био свестан да је „имао неки проблем с професорком“, што је из угла струке и професионалног новинарства неодговорно и гранично малициозно, при чему је нанео штету тужиљи кршењем стандарда дужне новинарске пажње, тиме што је могао и био дужан да зна да тужила није „покрала мртвог колегу“, односно да ни Етичка ни Стручна комисија тако нешто никада нису утврдиле, а да је пре њихових одлука нарочито било како неодговорно, тако и неистинито и злонамерно објављивати текстове с таквим насловом.

Како је суд нашао да је штета за тужиљу настала услед непоступања одговорног уредника штампаног и електронског издања медија чији је издавач првотужени са дужном новинарском пажњом примереном околностима, односно да је штета за тужиљу настала кривицом друготуженог, то је друготужени дужан надокнадити је, у складу са одредбом члана 113. ЗЈИМ.

Из наведених разлога, суд је применом члана 115. ЗЈИМ обавезао првотуженог и друготуженог да солидарно накнаде штету тужиљи, те је донео одлуку као у ставу првом и другом изреке пресуде.

Одлучујући о висини накнаде нематеријалне штете, суд је пре свега имао у виду чињеницу да су тужени објавили низ неистинитих, лезионо подобних информација о тужиљи, да је наведено извештавање трајало месецима, да такво извештавање само по себи доводи до формирања негативног и тешко пролазног утиска о тужиљи као личности код просечног читаоца, али је имао у виду да се тужила није обраћала одговорном уреднику са захтевом за објављивање одговора на информацију, који је према становишту суда могао да допринесе у ублажавању последица настале штете по углед тужиље. Узевши у обзир наведено, суд је применом члана 200. ЗОО и члана 117. ЗЈИМ, одлучио као у ставу другом изреке пресуде, будући да је нашао да би досуђивање пуног траженог износа од 450.000,00 динара, узевши у обзир степен повреде заштићеног права на достојанство личности тужиље и све горе наведене околности, било противно циљу коме служи накнада нематеријалне штете, те да би се тиме погодновало тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом, због чега је суд одбио да тужиљи досуди износ од још 300.000,00 динара, преко досуђеног износа од укупно 150.000,00 динара из става првог изреке пресуде.

Одлуку из става трећег и четвртог изреке пресуде суд је донео применом члана 120. ЗЈИМ, те је обавезао друготуженог као одговорног уредника штампаног и електронског издања



дневног листа „Курир“ и интернет портала kurir.rs, на чинидбу ближе одређену наведеним ставовима пресуде.

Суд је одлуку из става петог изреке пресуде донео применом члана 199. ЗОО у вези са чланом 120. ЗЛИМ, будући да је нашао, при околности да је тужилји досуђена и накнада нематеријалне штете у новчаном виду, да би накнада нематеријалне штете у виду објављивања пресуде у целости у конкретном случају била прекомерна.

Суд је имао у виду и остале доказе и наводе странака, али их није посебно образлагао, јер сматра да при утврђеном чињеничном стању и заузетом правном становишту нису од утицаја на другачију одлуку у овој правној ствари.

Одлуку о трошковима поступка суд је донео применом чланова 150, 153, 154. и 163. ЗПП, те су тужилји признати трошкови на име заступања од стране адвоката и то за састав тужбе и три образложена поднеска у износу од по 6.000,00 динара, за приступ на четири одржана рочишта у износу од по 7.500,00 динара, за приступ на једно неодржано рочиште у износу од 4.500,00 динара и на име таксе на тужбу у износу од 18.800,00 динара и одлуку у износу од 12.800,00 динара, у укупном износу од 90.100,00 динара, одмерено према вредности предмета спора и АТ и ТТ у време пресуђења, у оквиру захтева постављеног трошковником пуномоћника тужилје.

#### **ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ:**

Против ове пресуде може се изјавити жалба Апелационом суду у Београду, а преко овог суда, у року од 8 дана од дана пријема писаног отправака пресуде

**СУДИЈА**

Биљана Цветковић

